

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15053264>

Rahimova Matluba

“Oila va hotin qizlar ilmiy-tadqiqot instituti” tayanch doktoranti

Annotatsiya: *Ushbu maqolada turli yoshda kelin bo'lgan qizlarning oilaga muvaffaqiyatli moslashishida inklyuziyaning o'rni, inklyuziv jamiyatning jamiyatga zarurati, inklyuzivlikning jamiyatga foydasi, yosh kelinlarda adaptatsiya konteksti namoyon bo'lishi, Yosh kelinlarda moslashuv samaradorligini oshirish uchun qanday strategiyalar mavjud, shular haqida so'z boradi.*

Kalit so'zlar: *oila, hotin-qizlar, kelin, adaptatsiya, inklyuziv jamiyat, imkoniyatlar, xaq-huquq.*

Annotation: *This article will talk about the role of inclusion in the successful adaptation of girls who are brides of different ages to the family, the need for society of inclusive society, the benefit of inclusion to society, the manifestation of the adaptation context in young brides, what strategies are there to increase the effectiveness of adaptation in young brides,*

Keywords: *family, hotin-girls, bride, adaptation, inclusive society, opportunities, right.*

KIRISH

Inklyuziya yosh kelinlarni oilaga moslashtirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi, chunki bu yangi oila birligiga tegishli bo'lish va qabul qilish hissini yaratishga yordam beradi. Yosh kelinlar oilaviy tadbirlarga, suhbatlarga va qaror qabul qilish jarayonlariga qo'shilganda, ular o'zlarini qadrlil va hurmatli his qilishadi. Bu muloqotni yaxshilashga, mustahkam munosabatlarga va oiladagi yangi rolga yumshoq o'tishga olib kelishi mumkin.[1]

Inklyuziya, shuningdek, yosh kelinlarga yangi oilasining dinamikasini yaxshiroq tushunishga va boshqa oila a'zolari bilan aloqa o'rnatishga imkon beradi. Bu yangi oilaga qo'shilish paytida paydo bo'lishi mumkin bo'lgan izolyatsiya yoki begonalashish tuyg'ularini kamaytirishga yordam beradi. Oilaviy hayotning turli jabhalariga qo'shilish orqali yosh kelinlar moslashish jarayonida yordam beradigan qo'llab-quvvatlash, yo'l-yo'riq va jamoatchilik tuyg'usiga ega bo'lishlari mumkin.

ASOSIY QISM

Avvalo Inklyuziv jamiyat haqida ta'rif bersak. Inklyuziv jamiyat-bu kelib chiqishi, o'ziga xosligi va qobiliyatidan qat'i nazar, barcha shaxslarga hurmat, qadr-qimmat va tenglik bilan munosabatda bo'ladigan jamiyat. Inklyuziv jamiyat jamiyatning umumiy farovonligi uchun yordam beradi. Masalan, inklyuziv jamiyat o'z a'zolari o'rtasida tegishlilik va birlik tuyg'usini rivojlantiradi, bu esa kuchli ijtimoiy aloqalar va munosabatlarga olib keladi.

Inklyuziya har kimning bir xil imkoniyat va resurslardan foydalanishini ta'minlaydi, bu esa shaxslarga o'z salohiyatiga to'liq erishish va jamiyatga mazmunli hissa qo'shish imkonini beradi. Inklyuziv jamiyatda xilma-xillikni qabul qilish turli xil istiqbollar va g'oyalarni baham ko'rishga imkon beradi, bu esa yangilik, ijodkorlik va muammolarni hal qilishga olib keladi. Inklyuziv jamiyatlar irq, jins, nogironlik, jinsiy orientatsiya yoki ijtimoiy-iqtisodiy holat kabi omillarga asoslangan kamsitish, xurofot va tengsizlikka qarshi kurashish orqali adolatni targ'ib qiladi. Odamlar uchun ruhiy salomatlik natijalarini yaxshilashi va izolyatsiya yoki chetlanish tuyg'ularini kamaytirishi mumkin. Inklyuziv jamiyat jamiyatning barcha a'zolarining iste'dodi va mahoratiga kirib, mahsuldorlikni, iqtisodiy o'sishni va farovonlikni oshirishga olib kelishi mumkin.

Inklyuzivlik, ayniqsa ayollar kontekstida, oilaga turli xil ta'sir ko'rsatishi mumkin. Ba'zi potentsial ta'sirlarga quyidagilar kiradi. inklyuziya oila a'zolariga xilma-xillik va farqlarni ko'proq tushunish va qabul qilishni rivojlantirishga yordam beradi. Kuchaytirilgan munosabatlar: inklyuziya oila a'zolari o'rtasida mustahkam aloqalarni kuchaytirishi mumkin, chunki ular o'z yaqinlarini qo'llab-quvvatlash va himoya qilish uchun birgalikda ishlaydi. Empatiya va rahm-shafqatning kuchayishi: inklyuziv hamjamiyatning bir qismi bo'lish oila a'zolarida empatiya va rahm-shafqatni targ'ib qilishi mumkin, chunki ular yosh kelinlar duch keladigan muammolarga guvoh bo'lishadi. Moliyaviy va moddiy-texnik muammolar: inklyuziya oiladan qo'shimcha yordam, vaqt va kuch talab qilishi mumkin, chunki ularning yaqinlari zarur qo'llab-quvvatlash xizmatlari va turar joylaridan foydalanishlari mumkin.

Yosh kelinlarda moslashuv samaradorligini oshirish- bu aslida oilaviy hayotga o'tish yanada yengil va oson bo'lgan muhitni rivojlantirishni o'z ichiga oladi. Ushbu maqsadga bir nechta strategiyalar hissa qo'shishi mumkin. Masalan, yosh kelinlarga nikohdan oldingi ta'lim va maslahat berish ularga nikoh dinamikasi, muloqot qobiliyatlari, nizolarni hal qilish va gender rollarini yaxshiroq tushunishga yordam beradi. Bu ularning yangi oilaviy muhitga moslashish qobiliyatini oshirishi mumkin.[2,10] Yosh kelinlarni avtonomiya va o'z-o'zini samaradorlik tuyg'usini rivojlantirishga undash ularning o'ziga bo'lgan ishonchini va oilaviy hayotning murakkabliklarini boshqarish qobiliyatiga hissa qo'shishi mumkin. yosh kelinlarni qo'llab-quvvatlash tarmoqlarini shakllantirishga ko'maklashish, oilani qo'llab-quvvatlash va o'z oilasida o'rgangan bilimlari ularga yangi oilaga moslashishda qimmatli ko'rsatma va yordam ko'rsatishi mumkin. Nikoh munosabatlarida ham, katta oila a'zolari bilan ham muloqot qilish ko'nikmalarini oshirish tushunish, hamdardlik va hamkorlikni yaxshilashi, oilaviy muhitni yanada oson moslashib ketishiga ko'makchi bo'ladi. yosh kelinlarni nizolarni hal qilishning yechimlarini o'rgatish ularga yangi oilada kelishmovchiliklar va muammolarni hal qilishda yordam beradi.

Ushbu strategiyalarni amalga oshirish orqali yosh kelinlar uchun moslashish samaradorligini oshirish mumkin, bu esa mustaqil hayotga muvaffaqiyatli o'tishni osonlashtiradigan qo'llab-quvvatlovchi muhitni yaratadi. Bunda bizga onalarimizning va buvijonlarimizning maslahat, bilim va ko'nikmalari qo'l keladi.

Shu qatorda aytib o'tish joizki erta nikohning oldini olish lozim uning bir qancha zararli tomonlari mavjud. Yosh kelinlarning oilaga moslasha olmasligi, bu bilan bog'liq muammolarning kelib chiqishiga ularning oilaga tayyor emasligidan ham kelib chiqadi, ayniqsa Markaziy Osiyo mamlakatlarida qizlarni erta uzatish, hatto turmushga majburlab berish holatlari ko'p uchraydi. Erta nikoh, ayniqsa, voyaga yetmaganlar bilan bog'liq bo'lsa, ko'plab xavflarni keltirib chiqaradi, bu esa kelin-kuyovlarning jismoniy, hissiy va psixologik holatida jiddiy oqibatlariga olib kelishi mumkin. Erta nikohning asosiy xavflaridan ba'zilarikeltirib o'taman. Yosh kelinlar tanasi to'liq rivojlanmaganligi sababli homiladorlik bilan bog'liq asoratlarni boshdan kechirish xavfi yuqori. Bu erta tug'ilish, kam vaznli chaqaloqlar va onalar o'limi kabi muammolarga olib kelishi mumkin. Erta nikoh ko'pincha yosh qizlarning maktabni tark etishiga olib keladi, ularning kelajakdagi ta'lim va iqtisodiy imkoniyatlarini cheklaydi. [2,20] Bu qashshoqlik va tengsizlik siklini davom ettiradi. Yosh kelinlar o'z hayotlari to'g'risida muhim qarorlar qabul qilish uchun yetuklik va avtonomiyaga ega bo'lmasligi mumkin, bu ularning kelajagi ustidan nazoratni yo'qotishiga olib keladi. Erta turmushga chiqqan Qizlar munosabatlardagi kuch nomutanosibligi tufayli sheriklaridan jismoniy va hissiy zo'ravonlikni boshdan kechirish ehtimoli ko'proq. Erta turmush qurish yoshligida oilaviy hayotning mas'uliyati va qiyinchiliklarini yengish uchun kurashishi mumkin bo'lgan yosh kelinlar uchun izolyatsiya, depressiya va tashvish hissiyotlariga olib kelishi mumkin. Yosh kelinlar do'stlari, oila a'zolari va ijtimoiy tarmoqlardan ajralib turishi mumkin, chunki ular xotin va ona rolini boshqa munosabatlar va faoliyatdan ustun qo'yishlari tabiiy holat.[3]

Umuman olganda, erta nikoh zararli gender me'yorlarini davom ettiradi va shaxslar va jamoalarga uzoq muddatli salbiy ta'sir ko'rsatadigan tengsizlikni kuchaytiradi. Ushbu xavf-xatarlar to'g'risida xabardorlikni oshirish va yoshlarni o'zlarining kelajaklari to'g'risida xabardor bo'lishlari uchun zarur bo'lgan bilim va resurslar bilan kuchaytirishga harakat qilish muhimdir.

XULOSA

Umuman olganda, inklyuziya oilada birdamlik va hamkorlik tuyg'usini rivojlantiradi, yosh kelinning yangi oilaviy muhitga moslashishi va rivojlanishi uchun ijobiy muhit yaratadi. Inklyuziv jamiyatni yaratish nafaqat marginal guruhlarga, balki uning a'zolari o'rtasida tushunish, hamdardlik va hamkorlikni rivojlantirish orqali butun jamoaga foyda keltiradi. Inklyuziya ko'p jihatdan oilalar uchun ijobiy tajriba bo'lishi mumkin bo'lsa-da, oilalar potentsial muammolardan xabardor bo'lishlari va ularni samarali boshqarish uchun tegishli resurslar va yordam izlashlari muhimdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YHATI:

1. Мавлуда Файзиева, Азим Жабборов. Оилавий муносабатлар психологияси. Тошкент «Янги аср авлоди» 2007. – 3 б.
2. Махмудова Фотима Ходжиевна. Религиозно-философские аспекты формирования культуры семьи в учениях таджикских мыслителей тема диссертации и автореферата по ВАК РФ 09.00.14, кандидат наук.
3. <https://www.sacredheartmission.org/news/the-importance-of-social-inclusion/>